

Stanowisko

Związku Miast i Gmin Regionu Świętokrzyskiego z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie opłat za dzierżawę słupów pod oświetlenie uliczne.

Z pism kierowanych do gmin województwa świętokrzyskiego wynika, iż przedsiębiorstwo PGE Dystrybucja SA w Lublinie zmierza do narzucenia niekorzystnych warunków udostępniania infrastruktury na cele oświetlenia ulicznego, przedstawiając gminom projekty umów, które nie uwzględniają prawnych i finansowych podstaw funkcjonowania jednostek sektora finansów publicznych.

Z mocy art.216 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz.U.2017.2077) wydatki z budżetu gminy mogą być przeznaczone na realizację zadań określonych w odrębnych przepisach. Zgodnie z art. 18 ust.1 pkt. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz.U.2018.755) do zadań gminy należy finansowanie oświetlenia znajdującego się na terenie jej ulic, placów i dróg. Pojęcie „finansowania kosztów oświetlenia” zdefiniowane zostało w art.3 pkt.22 ustawy i oznacza obowiązek pokrywania przez gminę kosztów energii elektrycznej, pobieranej przez punkty świetlne oraz budowy i utrzymania tych punktów. Z literalnego brzmienia przepisu wynika, iż obowiązki gminy dotyczą „punktu świetlnego”.

Pojęcie punktu świetlnego zostało zdefiniowane przez Polski Komitet Oświetleniowy Stowarzyszenia Elektryków Polskich (PKO SEP) w styczniu 2001r. Definicja ta nie została urzędowo podważona przez żadną z instytucji. Przez „punkt świetlny” należy zatem rozumieć kompletną oprawę oświetleniową, zawierającą elementy niezbędne do mocowania i ochrony źródła światła oraz do przyłączenia jej do obwodu zasilającego. Tak zdefiniowany punkt świetlny nie obejmuje słupa, na którym jest posadowiony.

Słupy oświetleniowe stanowią konstrukcję wsporczą dla przewodów elektroenergetycznych i służą do przesyłu lub dystrybucji energii. Z mocy art.4 ust.1 ustawy Prawo energetyczne przedsiębiorstwo energetyczne, zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii jest obowiązane utrzymywać zdolność urządzeń, instalacji i sieci do realizacji zaopatrzenia w energię w sposób ciągły i niezawodny, przy zachowaniu obowiązujących standardów jakościowych. Jeżeli zatem słup, na którym zainstalowano punkt świetlny jest elementem infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej energii, to koszty jego budowy,

utrzymania i modernizacji winno ponosić przedsiębiorstwo energetyczne. Źródłem finansowania tych zadań są pobierane przez przedsiębiorstwo opłaty, w tym opłata za dystrybucję energii. Klienci przedsiębiorstw energetycznych płacą przecież nie tylko za energię, ale i za przesył.

W tym stanie rzeczy budzi sprzeciw próba narzucenia przez PGE Dystrybucja SA praktyki uiszczania opłat za dzierżawę słupów z pominięciem literalnego brzmienia w/w przepisów art.18 ust.1 pkt.3, art.3 pkt.22, art.4 ust.1 ustawy Prawo energetyczne.

Zdaniem gmin, do czasu wprowadzenia regulacji ustawowych w zakresie definicji „punktu świetlnego” lub uszczegółowienia obowiązków gmin w zakresie finansowania oświetlenia, umowy z przedsiębiorstwem energetycznym winny uwzględniać:

1/ definicję „punktu świetlnego”, wypracowaną przez Polski Komitet Oświetleniowy Stowarzyszenia Elektryków Polskich. Oznacza to, że gmina może ponosić koszty związane z eksploatacją punktów świetlnych, a koszty eksploatacyjne pozostałych elementów infrastruktury winien ponosić jej właściciel, dokonujący odpisów amortyzacyjnych;

2/ koszty eksploatacji punktów świetlnych obciążające gminę winny wynikać z jasnej i przejrzystej kalkulacji, opartej na realnych wydatkach ponoszonych przez przedsiębiorstwo energetyczne. Kalkulacja ta winna być przedłożona gminom w formie umożliwiającej ocenę przyjętych wskaźników – przed zawarciem umowy.

Należy podkreślić, iż wystąpienia gmin w przeszłości doprowadziły do wydania stanowiska Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych z dnia 25.04.2018r., w którym podkreślono, że łożenie przez gminę środków na majątek zakładu energetycznego nie mieści się w zadaniach gminy, o którym mowa w art.18 ust.1 pkt.3 i art.3 pkt.22 ustawy Prawo energetyczne. Odrębnie w odniesieniu do poszczególnych gmin, wymagana jest analiza stanu prawnego infrastruktury, tytułu przedsiębiorstwa energetycznego do mienia oraz sposobu jego nabycia. Powszechnie znana jest bowiem okoliczność, iż gminy w latach 90-tych inwestowały w infrastrukturę oświetleniową, którą następnie wydały zakładom energetycznym bez rozliczenia nakładów.

W powyższym stanie rzeczy brak jest podstaw prawnych do zawierania przez gminy umów o treści proponowanej przez PGE Dystrybucja SA. PGE Dystrybucja SA nie wskazuje podstawy prawnej przyjętej konstrukcji umów. Zarządzenie Prezesa Zarządu PGE nie jest obowiązującym prawem.

Wydatkowanie natomiast środków z budżetu gminy sprzecznie z ustawą o finansach publicznych skutkuje naruszeniem obowiązku zachowania szczególnej staranności w zarządzaniu mieniem komunalnym przez wójtów, burmistrzów i prezydentów (art.50 ustawy o samorządzie gminnym).

Jednocześnie gminy dostrzegają konieczność podjęcia współpracy w celu doprowadzenia do zmian legislacyjnych, których wynikiem będzie stworzenie właściwych ram prawnych do realizacji zadań publicznych dotyczących oświetlenia ulicznego.

Prezes Stowarzyszenia

Robert Jaworski

Otrzymują:

Parlamentarzyści Ziemi Świętokrzyskiej
Prezes Rady Ministrów
Minister Energii
Związek Gmin Wiejskich RP
Związek Miast Polskich
Unia Miasteczek Polskich